

Atatürk Üniversitesi | Ataturk University
Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü | Turkish Researches Institute

ISSN: 1300-9052 e-ISSN: 2717-6851

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ DERGİSİ
JOURNAL OF TURKISH RESEARCHES INSTITUTE

TAED 69
EYLÜL-SEPTEMBER
2020

Uluslararası Hakemli Dergi / *International Refereed Journal*

Yılda üç defa yayımlanan (Ocak-Mayıs-Eylül), uluslararası hakemli, yaygın süreli bir dergidir.
International refereed and widespread periodical journal published three times in one year (January-May-September).

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ DERGİSİ
ATATURK UNIVERSITY JOURNAL OF TURKISH RESEARCHES INSTITUTE
TAED SAYI / NUMBER 69 – EYLÜL- SEPTEMBER 2020

YAYIMLAYAN / PUBLISHED
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
ATATURK UNIVERSITY TURKISH RESEARCHES INSTITUTE
ISSN 1300-9052 e-ISSN 2717-6851

SAHİBİ - OWNER

Yönetim Kurulu Adına
Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Müdürü
Prof. Dr. Rifat KÜTÜK

YÖNETMENLER - EDITORS

Doç. Dr. Servet TİKEN
Doç. Dr. Yasin TOPALOĞLU

ALAN YÖNETMENLERİ - AREA EDITORS

Prof. Dr. Bahadır GÜCÜYETER (*Türk Dili ve Lehçeleri*)
Doç. Dr. Ahmet Özgür GÜVENÇ (*Türk Halk Bilimi*)
Doç. Dr. Ahmet TOPAL (*Türk Dünyası Edebiyatları*)
Dr. Öğr. Üyesi Mevlüt YÜKSEL (*Tarih*)
Dr. Öğr. Üyesi Fatih VEYİS (*Alan Eğitimi*)

YABANCI DİL DANIŞMANLARI

FOREIGN LANGUAGE CONSULTANTS

Prof. Dr. İsmail ÖGRETİR
Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül TAKKAÇ TULGAR
Arş. Gör. Hakan SOYDAŞ

TEKNİK REDAKSİYON - TECHNICAL REDACTION

Dr. Öğr. Üyesi Hamza KOLUKISA

HALKLA İLİŞKİLER - PUBLIC RELATIONS

Arş. Gör. M. Ezgi İSKENDER

DİZGİ - TYPESETTING

Y. TOPALOĞLU

KAPAK TASARIM - COVER DESIGN

M. YILDIRIM – Y. TOPALOĞLU

BASKI - PRESS

Atatürk Üniversitesi-Erzurum

YAZIŞMA ADRESİ - CORRESPONDENCE

Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü 25240 Erzurum-Türkiye
Ataturk University Turkish Researches Institute, 25240, Erzurum-Turkey + 90 442 231 13 66
turkiyat@atauni.edu.tr <http://dergipark.gov.tr/ataunited> <http://www.turkiyatjournal.com>

Yazılarda ifade edilen görüş ve düşünceler yazarların bağlar, dergimizin ve kurumumuzun görüşlerini yansıtmaz; yazıların bütün bilimsel ve hukuki sorumluluğu yazarlarına aittir.
The opinions and views in papers published on the journal belong only to its authors and do not necessarily reflect the views of the journal and its publisher, all the scientific and legal responsibility of the writings belongs to the authors.

Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi;

Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Sistemi (ULAKBİM), TR Dizin, Modern Language Association (MLA), Scilit, MIAR, OCLC, WorldCat, Akademia Sosyal Bilimler İndeksi (Asosindex), Sobiad, Acarindex, Akademik Dizin, Researchgate, OpenAIRE gibi indekslerce taranan “uluslararası alan indeksli hakemli bir dergidir.”

“Etik Bevan” gereken makalelerin belgeleri ilgili makalelerin sonuna eklenmektedir.

DANIŞMA KURULU - ADVISORY BOARD

- Prof. Dr. Ahmet Bican ERCİLASUN (*Gazi Üniversitesi / Emekli*)
Prof. Dr. Ahmet BURAN (*Fırat Üniversitesi*)
- Prof. Dr. Asiye Mevhibe COŞAR (*Karadeniz Teknik Üniversitesi*)
Prof. Dr. Atabey KILIÇ (*Erciyes Üniversitesi*)
- Prof. Dr. Bahtiyar KARİMOV (*Özbekistan Milli Üniversitesi*)
Prof. Dr. Besim ÖZCAN (*Atatürk Üniversitesi*)
Prof. Dr. Dilaver DÜZGÜN (*Atatürk Üniversitesi*)
- Prof. Dr. Dosay KENJETAY (*Ahmet Yesevi Üniversitesi*)
Prof. Dr. Efrasiyap GEMALMAZ (*Atatürk Üniversitesi / Emekli*)
Prof. Dr. Ekrem ČAUŠEVIĆ (*Zagreb Üniversitesi*)
Prof. Dr. Erol KÜRKCÜOĞLU (*Atatürk Üniversitesi*)
Prof. Dr. Esin DERİNSU DAYI (*Atatürk Üniversitesi*)
Prof. Dr. Esma ŞİMŞEK (*Fırat Üniversitesi*)
- Prof. Dr. Gulnisa JAMAL (*Sincan Ekonomi ve Finans Üniversitesi*)
Prof. Dr. Gülden SAĞOL YÜKSEKKAYA (*Marmara Üniversitesi*)
Prof. Dr. Gürer GÜLSEVİN (*Ege Üniversitesi*)
- Prof. Dr. H. Ahmet KIRKKILIÇ (*Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi*)
Prof. Dr. Hacı Ömer KARPUZ (*İstanbul Kültür Üniversitesi*)
Prof. Dr. Hakan YEKBaş (*Cumhuriyet Üniversitesi*)
Prof. Dr. Haldun ÖZKAN (*Atatürk Üniversitesi*)
- Prof. Dr. Hanifi VURAL (*Gaziosmanpaşa Üniversitesi*)
Prof. Dr. İbrahim Ethem ATNUR (*Milli Savunma Üniversitesi*)
Prof. Dr. İlber ORTAYLI (*Galatasaray Üniversitesi*)
Prof. Dr. Kâzım KÖKTEKİN (*Atatürk Üniversitesi*)
Prof. Dr. Kemal POLAT (*Amasya Üniversitesi*)
- Prof. Dr. Kemal YAVUZ (*Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi*)
Prof. Dr. Layli ÜLKÜBAYEVA (*Manas Üniversitesi*)
Prof. Dr. Leyla KARAHAN (*Gazi Üniversitesi / Emekli*)
Prof. Dr. M. Öcal OĞUZ (*Gazi Üniversitesi*)
Prof. Dr. Metin AKKUŞ (*Düzce Üniversitesi*)
- Prof. Dr. Metin ÖZARSLAN (*Hacettepe Üniversitesi*)
Prof. Dr. Mustafa ARGUNŞAH (*Erciyes Üniversitesi*)
Prof. Dr. Mustafa ÖZKAN (*İstanbul Üniversitesi*)
- Prof. Dr. Osman Fikri SERTKAYA (*İstanbul Üniversitesi / Emekli*)
Prof. Dr. Özkul ÇOBANOĞLU (*Hacettepe Üniversitesi*)
Prof. Dr. Rıdvan CANIM (*Trakya Üniversitesi*)
Prof. Dr. Sadettin ÖZÇELİK (*Dicle Üniversitesi*)
- Prof. Dr. Saim SAKAOĞLU (*Selçuk Üniversitesi / Emekli*)
Prof. Dr. Sakıp Selçuk GÜNAY (*Atatürk Üniversitesi*)
Prof. Dr. Selami ECE (*Atatürk Üniversitesi*)
- Prof. Dr. Turgut KARABEY (*Erzincan Üniversitesi*)
Prof. Dr. Ümit KILIÇ (*Atatürk Üniversitesi*)
- Prof. Dr. Vahit TÜRK (*İstanbul Kültür Üniversitesi / Emekli*)
Prof. Dr. Yavuz AKPINAR (*Ege Üniversitesi / Emekli*)
Prof. Dr. Yavuz ASLAN (*Atatürk Üniversitesi*)

HAKEMLER – REFEREES (TAED-69)

- Prof. Dr. Abdülbaki ÇETİN (*Bingl Üniversitesi*)
Prof. Dr. Ahmet BURAN (*Fırat Üniversitesi*)
Prof. Dr. Ali KAFKASYALI (*Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi*)
Prof. Dr. Alpaslan DEMİR (*Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi*)
Prof. Dr. Besim ÖZCAN (*Atatürk Üniversitesi*)
Prof. Dr. Cevdet YAKUPOĞLU (*Kastamonu Üniversitesi*)
Prof. Dr. Erdoğan ERBAY (*Atatürk Üniversitesi*)
Prof. Dr. Erol KÜRKÇÜOĞLU (*Atatürk Üniversitesi*)
Prof. Dr. Hacı İbrahim DELİCE (*Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*)
Prof. Dr. Hakan ANAMERİÇ (*Ankara Üniversitesi*)
Prof. Dr. Halit DURSUNOĞLU (*Atatürk Üniversitesi*)
Prof. Dr. İshak KESKİN (*İstanbul Üniversitesi*)
Prof. Dr. Kemal POLAT (*Anadolu Üniversitesi*)
Prof. Dr. Lokman TURAN (*Atatürk Üniversitesi*)
Prof. Dr. Meheddin İSPİR (*Erzurum Teknik Üniversitesi*)
Prof. Dr. Mehmet ÇEVİK (*Fırat Üniversitesi*)
Prof. Dr. Metin AKKUŞ (*Düzce Üniversitesi*)
Prof. Dr. Muharrem DAŞDEMİR (*Atatürk Üniversitesi*)
Prof. Dr. Murat KACIROĞLU (*Erzurum Teknik Üniversitesi*)
Prof. Dr. Saadetin DAĞİSTAN (*Atatürk Üniversitesi*)
Prof. Dr. Sadettin ÖZÇELİK (*Dicle Üniversitesi*)
Prof. Dr. Selçuk URAL (*Kafkas Üniversitesi*)
Prof. Dr. Serhan ALKAN İSPIRLİ (*Atatürk Üniversitesi*)
Prof. Dr. Süleyman EFENDİOĞLU (*Atatürk Üniversitesi*)
Prof. Dr. Ümit KILIÇ (*Atatürk Üniversitesi*)
Doç. Dr. Mehmet Sait ÇALKA (*Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi*)
Doç. Dr. Nurullah YILMAZ (*Atatürk Üniversitesi*)
Doç. Dr. OĞuzhan SEVİM (*Atatürk Üniversitesi*)
Doç. Dr. Savaş EĞİLMEZ (*Atatürk Üniversitesi*)
Doç. Dr. Serkan ÇAKMAK (*Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi*)
Doç. Dr. Adem BALKAYA (*Atatürk Üniversitesi*)
Doç. Dr. Gökay DURMUŞ (*Kafkas Üniversitesi*)
Doç. Dr. Mehmet Ali KARAMAN (*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi*)
Doç. Dr. Melike GÖKCAN TÜRKDOĞAN (*Eskişehir Osmangazi Üniversitesi*)
Doç. Dr. Ümit HUNUTLU (*Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi*)
Doç. Dr. Vildan COŐKUN (*Sakarya Üniversitesi*)
Doç. Dr. Yasin Mahmut YAKAR (*Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi*)
Dr. ÖĞr. Üyesi Bahri KUŞ (*Sakarya Üniversitesi*)
Dr. ÖĞr. Üyesi Caner SOLAK (*Erzurum Teknik Üniversitesi*)
Dr. ÖĞr. Üyesi Cenk DEMİR (*Sinop Üniversitesi*)
Dr. ÖĞr. Üyesi Çağatay YÜCEL (*Dicle Üniversitesi*)
Dr. ÖĞr. Üyesi Gl GEYİK KARPUZ (*Atatürk Üniversitesi*)
Dr. ÖĞr. Üyesi Gürol PEHLİVAN (*Manisa Cell Bayar Üniversitesi*)
Dr. ÖĞr. Üyesi Mrtvvet TÜRKEN ÇAKIR (*Mardin Artuklu Üniversitesi*)
Dr. ÖĞr. Üyesi Nihangl DAŐTAN (*Atatürk Üniversitesi*)
Dr. ÖĞr. Üyesi zgr TOKAN (*Bartın Üniversitesi*)
Dr. ÖĞr. Üyesi zkan DAYI (*Bayburt Üniversitesi*)
Dr. ÖĞr. Üyesi Sabahattin ERDOĞAN (*Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi*)
Dr. ÖĞr. Üyesi Seda YILMAZ VURGUN (*Bilecik şeyh Edebalı Üniversitesi*)
Dr. ÖĞr. Üyesi Tacettin şİMŞEK (*Atatürk Üniversitesi*)
Dr. ÖĞr. Üyesi Tolga AKAY (*Kafkas Üniversitesi*)
Dr. ÖĞr. Üyesi Zehra KIMIŐOĐLU (*Kafkas Üniversitesi*)
Dr. ÖĞr. Üyesi Zerrin KŐKLU (*Atatürk niversitesi*)
ÖĞr. Gör. Dr. Esra SAZYEK (*Kocaeli Üniversitesi*)
Dr. Deniz ERCAVUŐ (*AĞrı İbrahim een Üniversitesi*)

EDİTÖRDEN

Değerli Bilim İnsanları,

Türkoloji sahasının ülkemizdeki en önemli süreli yayınlardan biri olan *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*'nin 69. sayısını sizlerle buluşturmanın gurur ve sevincini yaşıyoruz.

Dergimizin bu sayısında alanında uzman hakemlerimizin incelemesinden geçen; Türk kültürü, Türk dili, eski Türk edebiyatı, yeni Türk edebiyatı, Türk halk edebiyatı, Türk lehçeleri, Türk tarihi, Tarih eğitimi ve Türkçe eğitimi olmak üzere çeşitli alanlardan 30 makale bulunmaktadır.

Her sayımızda olduğu gibi 26. yıldır yayın hayatına kesintisiz olarak devam eden dergimizin bugünlere gelmesinde çok büyük katkıları olan Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü yönetici ve çalışanlarına bir kez daha şükranlarımızı sunarız. Dergimize editör, hakem ve yazar olarak katkıda bulunan hocalarımıza, derginin dizgi ve baskısında gayretlerini esirgemeyen kıymetli meslektaşlarımıza ve Enstitümüz çalışanlarına teşekkür ederiz.

S. Tiken- Y. Topaloğlu

İÇİNDEKİLER – CONTENTS

ERDOĞAN ULUDAĞ	1-60
Fuzûlî Divânı'nda Siyah Renkli Unsurlar <i>Shades of Black in Fuzûlî's Divan</i>	
FATİH ELÇİ	61-78
Mütercimi Bilinmeyen İki Muhtasar Cevâmî'ü'l-Hikâyât ve Levâmî'ü'r-Rivâyât Tercümesi <i>Two Abridged Translations of Jawami'ü'l-Hikayat Wa Lawami'ul-Riwayat by Unknown Translators</i>	
HALİL AHMET KIRKKILIÇ	79-117
Alvarlı Muhammed Lutfi Efendi'nin Hulâsatü'l-Hakayık Adlı Eserinde Kadın <i>Woman in Alvarli Muhammed Lutfi Efendi's Work Named Hulâsatü'l-Hakayik</i>	
MUTLU MELİS ÖZGERİŞ	119-148
Genc-i Edeb Mesnevisinde Edep Kavramı <i>Decency Concept in Genc-i Edeb</i>	
NAZİRE ERBAY	149-167
Vahdet'e Giden Yolda Üç Metin: Hay Bin Yakzan- Mantıku't Tayr- Leyla Vü Mecnun <i>Three Texts in Understanding to Unity of Existence: Hay Bin Yakzan- Mantıku't Tayr- Leyla and Mecnun</i>	
BEKİR SARIKAYA	169-206
Türkçe Metinlerde Arapça ve Farsça Kelimelerin Farklı Şekilleri <i>Different Shapes of Arabic and Persian Words in Turkish Texts</i>	
TUĞBA AKKOYUN KOÇ	207-223
Bamsı Beyrek Boyundaki Kişi Adlarının N. Hartmann'ın Ontolojisine Göre Yeniden Yorumlanması <i>Reinterpretation of Names in Bamsı Beyrek Boyu According to N. Hartmann's Ontology</i>	
A. FİKRET KILIÇ	225-245
Mehmet Emin Yurdakul'un Şiirlerinde Çocuk <i>Child in The Poems of Mehmet Emin Yurdakul</i>	
ESRA YALÇIN	247-258
İlhan Berk'in Poetikası ve "Siz Ne Güzeldiniz Benimle Bilemezsiniz" Üzerine Metin Merkezli Bir Bakış <i>Ilhan Berk's Poetics and A Text-Centered Look At "You Can't Know How Beautiful You Were With Me"</i>	
NİLÜFER İLHAN	259-277
Tayfun Pirselimioğlu'nun Otel Odaları ve Çölün Öbür Tarafı Adlı Öykü Kitaplarında Kafkaesk Unsurlar <i>The Kafkaesk Elements in The Storybooks of Tayfun Pirselimioğlu's Hotel Rooms and The Other Side of the Desert</i>	

NUSRET YILMAZ	279-293
İlhan Berk'in "İstanbul" Adlı Şiirine Edebiyat Sosyolojisi Bağlamında Bir Bakış <i>An Overview of İlhan Berk's Poem Named "İstanbul" in The Context of Literature Sociology</i>	
MEHMET ALİ KESKİN	295-308
Çoruh Havzası'ndaki Anonim Halk Şiir-Şarkılarının Gürcü-Türk Kültür Etkileşimleri Yönünden Karşılaştırılması <i>The Comparison of Anonymous Folk Poetry-Songs in The Coruh Basin in Terms of Georgian-Turkish Culture interactions</i>	
NECDET TOZLU	309-327
Ağlar Baba Divanı'nda "Hikmet" Geleneği <i>Wisdom of Tradition in The Ağlar Baba</i>	
ÖZKAN DAŞDEMİR	329-338
Kutsal Kitaplardaki Yasak Ağaç Hikâyesinin Görece Yeni Bir Versiyonu Üzerine <i>on A Relatively New Version of The Forbidden Tree Story in Holy Books</i>	
UĞUR DURMAZ	339-356
Geleneksel Üç Sporun Farklı Türlerde Görünümü Üzerine: Bamsı Beyrek ve Banu Çiçek Mücadelesi İle Naadam Festivalinin Karşılaştırmalı İncelemesi <i>On The View of Three Traditional Sports in Different Genres: A Comparative Review of The Naadam Festival with Bamsı Beyrek and Banu Çiçek Challenge</i>	
DOĞAN DURNA-HAMZA KOLUKISA	357-386
Halk Hekimliği Üzerine Yapılmış Lisansüstü Tezlerde Dış Tedavilerine Yönelik Uygulamaların Tespiti ve Bu Uygulamaların Dış Hekimliği Temelinde Değerlendirilmesi <i>Determination of Dental Practices in Postgraduate Theses on Folk Medicine and Evaluation of These Practices on The Basis of Dentistry</i>	
MEHMET FATİH ÖZCAN	387-409
Mahmut Makal'ın Bizim Köy Adlı Eserinde Halk Bilimi ve Halk Kültürü Unsurları <i>Folklore and Folk Culture Elements in Mahmut Makal's Masterpiece Named Bizim Köy</i>	
AHMET KOCAİSPİR- U Mut PARLITI	411-440
Kuzey Mezopotamya'dan Orta Asya'ya Uzanan Çok Bileşenli Kültürün İzleri: Halaf Kültürü <i>Traces of A Multi-Component Culture Spreading From North Mesopotamia to Central Asia: The Halafian Culture</i>	
ÖZKAN DAYI	441-462
Sa'dî-i Şîrâzî'nin Farsça Şiirlerinde Türk ve Moğol Dönemi Devlet Adamları <i>The State Men of Turkish and Mongolian Period in Sa'dî-i Şîrâzî's Persian Poems</i>	
ÖZGÜR TOKAN	463-484
Sultan Alp Arslan'ın Merkezi Otoriteyi Sağlama Çabaları: 1. Huttalan Seferi <i>Sultan Alp Arslan's Efforts to Secure Central Authority: 1. Huttalan Expedition</i>	
HAKAN ÖZKAYA	485-498
İlk İslâm Donanması ve Hz. Osman'ın Rolü <i>The First Islamic Navy and Role of Uthman</i>	

ASUMAN KARABULUT- HATİCE TERCAN	499-520
Erzurum Vilayet Salnamelerine Göre Erzincan Sancağında İdari Taksimat <i>Administrative Division in The Erzincan Sanjak According to Erzurum Provincial Yearbooks</i>	
AHMET YÜKSEL	521-554
Tayin, Terfi ve İhraç Üçgeninde Bir Osmanlı Polisi <i>An Ottoman Police Officer in The Triangle of Appointment, Promotion and Exportation</i>	
HÜRÜ SAĞLAM TEKİR	555-575
Modernleşen Osmanlı Toplumunda Süs ve Moda Üzerine Bir İnceleme <i>An Analysis on Ornaments and Fashion in The Modernised Ottoman Society</i>	
ESRA HALICI	577-628
XVIII- XX. Yüzyılda Osmanlı Sanat Ortamı <i>The Ottoman Art Environment From The 17th to The 20th Century</i>	
İSMAİL GÖKÇE	629-652
Güneşin Doğduğu, İnsanlığın Battığı Topraklar: Doğu Türkistan <i>A Land Where The Sun Dawns But The Humanity Dies: East Turkestan</i>	
MUHARREM TURP	653-669
Türkiye-Japonya Arasında Diplomatik İlişkilerin Yeniden Tesisi ve Siyasi- İktisadi İlişkiler (1951-1960) <i>Re-Establishment of The Diplomatic Relations Between Turkey and Japan and The Political and Economic Relations (1951-1960)</i>	
MALİK YILMAZ	671-705
Arşiv Belgeleri İle Seyfettin Özege Kütüphanesinin Oluşturulma Süreci <i>Creation Process of Seyfettin Özege Library with Archive Documents</i>	
RUMEYSA BAKIR DAYI	707-716
Savaşın Kadın Kalemine Yansıması – Lübnan Örneği <i>The Reflection of War to Woman's Pen – Lebanon Example</i>	
HULUSİ GEÇGEL- FATİH KANA	717-734
Milli Kültür Teması Öğretimi Bağlamında Üç Anadolu Efsanesi Adlı Eserin İncelenmesi <i>Analysis of Three Anatolian Legends in The Context of National Culture Theme Teaching</i>	
YAZIM KURALLARI-YAYIN İLKELERİ	735-750
<i>Author Guidelines - Editorial Principles</i>	